

INGEZONDEN.

WETSONTWERP BESMETTELIJKE ZIEKTEN.

In het *Tijdschrift* van 24 Mei j.l. is opgenomen het prae-advies van de sociaal-hygiënische commissie van de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, betreffende het wetsontwerp „Besmettelijke Ziekten”. Twee punten trekken daarin mijn bijzondere aandacht.

Het kenmerk moest vervallen, zoo schreef het hoofdbestuur van de Maatschappij in een adres aan de regeering en adviseerde de sociaal hygiënische commissie. Thans schrijft die commissie: „Nu echter, vijf jaren later, tal van bevoegden het kenmerk voor bepaalde gevallen hebben verdedigd, meent zij dat het gewenscht zal zijn de mogelijkheid tot het aanbrengen van het kenmerk in sommige gevallen in de wet open te laten”. De bevoegden spreken: de commissie spreekt na. Wordt hier eigen bevoegdheid tot oordeelen niet al te vlug prijs gegeven? Waar blijft het gezag, dat men vraagt voor adressen en prae-adviezen uit den kring der Maatschappij, indien na 5 jaren een meeningsverandering ten beste wordt gegeven met een beroep op „tal van bevoegden?” Motiveering ware hier toch wel zeer gewenscht geweest. Het prae-advies mist nu op dit belangrijk punt gezag.

Het vaccinatievraagstuk neemt een belangrijke plaats in. Is het ook wat al te summierlijk behandeld? Hoe kon de commissie er anders toe komen, met een beroep op Engeland, waar een simpele verklaring van bezwaar volstaat voor vrijstelling van vaccinatie, de hier te lande voorgestelde regeling, die het den bezwaarde lang niet zoo gemakkelijk maakt, te wraken? Ongelijksoortige toestanden mogen niet zonder meer vergeleken worden. De commissie heeft dit uit het oog verloren en daardoor maakt haar prae-advies een weinig overtuigenden indruk. Waarom heeft zij de zaak uitsluitend van medisch standpunt bezien? Acht zij sociale hygiëne mogelijk met verwaarloozing van het ethische element, dat in het sociale leven een toch ook voor den medicus niet te miskennen rol speelt? Ik acht het zeer te betreuren, dat de commissie op dit belangrijke punt zich tevreden heeft gesteld met enkele oppervlakkige en eenzijdige algemeenheden.

L. LIETAERT PEERBOLTE,

Directeur-Generaal van de Volksgezondheid.

Als antwoord op de kritiek, door den heer L. LIETAERT PEERBOLTE, directeur-generaal van de volksgezondheid, uitgeoefend op het praeadvies der sociaal-hygiënische commissie betreffende het ontwerp, „Besmettelijke Ziektewet”, verzoekt de commissie u beleefd het volgende te willen opnemen.

Dat de heer PEERBOLTE, behalve waar het de vaccinatie quaestie betreft, in het uitvoerig praeadvies geen zwakker plek heeft kunnen vinden dan die, waar de commissie haar meening omtrent het kenmerk *gedeeltelijk* heeft gewijzigd, stemt ons tot tevredenheid.

Aan de commissie wordt onder het oog gebracht, dat zij haar veranderde opvatting niet gemotiveerd zou hebben, maar in het praeadvies staat toch letterlijk: „In het bijzonder is daarbij overwogen, dat het aanbrengen van het kenmerk bevorderend op de ziekenhuisopname kan werken.”

Verder vraagt de heer PEERBOLTE of het vaccinatie-vraagstuk ook niet al te summierlijk behandeld is en acht het onjuist dat de commissie ongelijksoortige Engelsche toestanden vergelijkt met de Hollandsche (voorloopig gelukkig nog slechts in de toekomst).

Maar de commissie heeft juist betoogd, dat deze toestanden gelijksoortig zullen worden, indien de regeering geen betere waarborgen weet te vinden dan nu in het wetsontwerp zijn voorgesteld.

Ten slotte nog het verwijt, dat de commissie de zaak uitsluitend van geneeskundig standpunt heeft bezien,

Wanneer men alleen de conclusies in het oog vat, is deze opmerking juist. Maar dit heeft de commissie ook gewenscht. Zij meent dat het niet op haren weg lag omtrent het gewetensbezwaar zich in *conclusies* uit te spreken, te minder wijl dit wegens de verschillende persoonlijke inzichten der leden niet mogelijk zou zijn geweest.

Dat evenwel de commissie de ethische zijde van het vraagstuk niet onder de oogen zou hebben gezien, is onjuist, hetgeen trouwens duidelijk blijkt uit hetgeen daaromtrent op bldz. 7 van het praeadvies is gezegd.

Namens de Sociaal-Hygiënische Commissie

w.g. dr. M. D. HORST, *secretaris*.

BEWUSTE GEBORTE-BEPERKING.

Het opstel van collega BARENSEN (bldz. 2389 van dezen jaargang) moge mij een paar opmerkingen in de pen geven van toelichtende strekking.

Blijkens vroegere artikelen draagt BARENSEN de Noord-Brabantsche bevolking een zeer goed hart toe.

Wel zelden zal een Noord-Nederlander, in betrekking tot de grootere kindersterfte in het Zuiden, de Brabantsche moeders zoo edelmoedig hebben verdedigd als hij.

Om die zeer sympathieke strijdwijze, en tevens omdat ik zijn leus: „laat de vroedvrouwen de zuigelingen beschermen” voor de meeste dorpen hier als de beste aanzie, liet ik verleden jaar een groot deel van die artikelen in de „Provinciale” afdrucken.

Thans heeft collega BARENSEN getracht uit de geboorte- en huwelijkscijfers na te gaan of de bewuste geboortebeperving (geb. bep.) ook in Brabant toeneemt.

Uit economisch oogpunt noemt hij deze al aanstonds een volkskwaal. Het was dus feitelijk overbodig later in een noot te verzekeren, dat hij evenals HIJMANS dat stelsel niet genoeg te bestrijden acht.

In Noord-Holland, zegt hij, zijn de gevolgen der geb. bep. reeds jaren lang merkbaar. Hij zondert niet uit het katholieke volksdeel. Toch is het bekend uit de statistiek van mr. METHORST, hoe opvallend het groote verschil is tusschen de kindertallen der wel- en niet-katholieke gezinnen. Evenwel, BARENSEN beoogt slechts een vergelijking van zijn huidigen werkkring met zijn vroegeren en te onderzoeken of ook in Brabant de geb. bep. begonnen is.

Bij dit onderzoek zegt hij al aanstonds te stuiten op de moeilijkheid, dat de eerste symptomen ervan vooral op de landbouwdorpen zoo gering in aantal zijn en tevens, dat hij daarbij van den zoo belangrijken godsdienstfactor onvoldoende kennis heeft; de waarde van dien factor ontgaat hem mede bij ondervraging der patiënten omdat, schrijft hij, de kerk de geb. bep. een ernstig misdrijf acht, en derhalve, dit schrijf ik, de patiënten over dit onderwerp met een andersdenkenden geneesheer niet vrij uit wenschen te spreken.

Vermoedelijk zal het collega BARENSEN en anderen welgevallig zijn, als ik hem opmerkzaam maak op een paar punten van groot belang betreffende deze zaak.

Om te beginnen is het niet juist, dat de Kath. Kerk iedere geb. bep. een ernstig misdrijf acht. De Kath. Kerk stelt haar zede-regels (als aanvulling op de natuurwetten) niet uit maatschappelijke motieven. Qua economisch stelsel spreekt zij dus geen oordeel uit over de kwestie der geb. bep. Zij laat de gehuwden vrij in onderling goedvinden, de geslachtsdrift te volgen of niet. Is volgens haar leer het huwelijk ingesteld als een geheiligd contract, dienstig voor de instandhouding van het menschengeslacht, zij oordeelt het geenszins beter, het kindertal zonder beperking te doen toenemen, dan met het oog op materiele omstandigheden de gezinsmoeder mateloos uit te putten. En dit standpunt wordt niet gevorderd bepaald uit vrees voor overbevolking in een omschreven gebied, doch om deugdlijke motieven, ook van stoffelijken aard, aanwezig in het eene gezin wel, in het andere niet. Deze zedelijke gezinsbeperking zal bestaan in onthouding, of wel in onthouding tijdens perioden van grootste bevruchtungskans. Geoorloofd, alweer in onderling